

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Č.j. UKKTF/135729/2019

Výpis ze zasedání Vědecké rady KTF UK dne 5. 6. 2019

Přítomni: prof. PhLic. Vojtěch Novotný, Th.D. (předseda); doc. ThLic. Jaroslav Brož, Th.D., S.S.L.; doc. PhDr. Ivana Čornejová, CSc.; doc. Dr. Ludvík Dřímál, Th.D.; doc. Ivan Foletti, M.A., Ph.D.; Th.D.; doc. Vít Hušek, Th.D.; Ing. Pavel Kopeček, Th.D.; prof. PhDr. Petr Kubín, Ph.D., Th.D., doc. Tomáš Machula, Ph.D., doc. PhDr. Michaela Ottová, Ph.D.; Th.D.; prof. PhDr. Hana Pátková, Ph.D.; prof. PhDr. Ing. Jan Royt, Ph.D., DSc.; doc. RNDr. ThLic. Karel Sládek, Ph.D.; doc. PhDr. Miloš Sládek, Ph.D.; prof. JUDr. Jiří Rajmund Tretera; prof. PhDr. Vít Vlnas, Ph.D.; doc. PhDr. Martin Zlatohlávek, Ph.D.

Nepřítomni: doc. PhDr. Jana Zapletalová, Ph.D.;

Program

1. Schválení programu
2. Schválení zápisu z předchozího zasedání VR 6. 2. 2019.
3. Habilitační řízení, habilitační přednáška Davida Vopřady, Dr.
4. Akreditační spisy
5. Různé

3. Habilitační řízení Davida Vopřady, Dr.

(Veřejná část zasedání VR)

Předseda VR přivítal přítomné a shrnul průběh daného habilitačního řízení a předal slovo předsedovi habilitační komise, prof. P. Kubínovi k představení uchazeče a přednesení stanoviska habilitační komise.

Ve stanovisku habilitační komise byla shrnuta dlouhodobá pedagogická činnost uchazeče. Vyzdviženy byly zejména významné monografie a také texty o sv. Ambrožovi. Také téma habilitační práce je významnou studií věnující se předkřesťanským katechezím Quodvultdea z Kartága, biskupa z pol. 5. století. Uchazečovy texty vědecky odpovídají požadavkům pro odborné monografie i požadavky UK kladené na uchazeče o získání titulu doc.

Uchazeč má bohaté zahraniční zkušenosti, které zahrnují téměř 9 letý pobyt v Římě, kde uchazeč získal licenciát teologie. Pravidelně uchazeč absolvuje 14 denní studijní pobyty do Mnichova, Oxfordu a Říma.

Uchazeč byl zapojen do více grantů, byl členem týmu GA ČR, hlavním řešitelem dalšího grantu GA ČR, zapojen byl v projektech PRVOUK, Progres, Unce.

(Příchod doc. Kopečka)

Rozhodnutí habilitační komise bylo učiněno v závislosti na habilitačních posudcích, které doporučují habilitační práci. Závěrem stanoviska habilitační komise tedy je jmenování uchazeče docentem.

(Příchod doc. I. Folettiho)

(Vědecká rada a členové habilitační komise se přesunuli k veřejné přednášce dr. D. Vopřady do učebny P6, kde byly přítomni posluchači)

- Habilitační přednáška („Augustinova pedagogika připomínaná v jeho katechumenátu“)

(Příchod prof. J. Royta)

Začátek přednášky 13:30

„Přípravu na křest v 5. století je možné rekonstruovat na základě Augustinových textů. Než se uchazeč o křesťanskou víru posunul dál, setkal se katechumenem. Jedním z popisovaných problémů katecheze byla nuda. Augustin se cítil unaven neustálým vysvětlováním, co víra je. Mnohé Augustinovy citáty. Například o přešlapování při mluvení, upozorňuje na nutnost mít radost z vyučování, vzbudit v posluchači lásku, což by měl být základ vyučování. Nutné počítat s neupřímností posluchače. Snaha aby poučovaný začal toužit po odměně, která přesahuje tento svět.

Pokud příchozí splnil předpoklady přijetí, byl přijat obřadem do katechumenátu („byl počat v lůně matky církve“). Období mohlo trvat mnoho let. Nejprve čtení, poslech kázání, v kázání se na katechumeny Augustin obrací v touze po křtu. Před přijetím ke křtu byl například prověřen životní styl, zda zájemce o vstup do církve žije tak, jak to odpovídá jejich přesvědčení. Katechumen se musel vzdát se práce, přicestovat do města, žít střídmě, asketická praxe. S obdobím před křtem probíhaly liturgické obřady – sugestivní obřady, kontrola démonických znaků, exorcismus, cílem bylo převést uchazeče z říše ďábla do království Krista. 40 dní před Velikonocemi období postní. 2 týdny před velikonoce Vigilie, vyznání víry (poslední možnost napravit špatné). Vyznání víry se museli katechumeni nazpaměť naučit. Memorizace pomáhala zvnitřnění pravdy. Modlitba páně, otčenáš jako každodenní křest. Snášení ostatních věřících. Každý pokřtěný je pro Augustina hříšník. Církev je duchovní společenství, trpělivé žití mezi ostatními.

Po daném období následoval okamžik křtu – katecheze tím nekončila, poté ještě pokračovala. Pro Augustina byl katechismus životní proces.

Konec přednášky 13:50

- Dotazy posluchačů:

Doc. Foletti: Na kolik Augustina pedagogika vybočuje, čím je jeho katecheze jiná? Lze katechumenát vnímat jako proces, který slibuje, ale nevysvětluje? Křesťanství se stává

utilitární záležitostí v kariéře, lze v době Augustina vnímat konverzi jako něco osobního nebo jde o společenskou záležitost?

- Augustinova pedagogika vybočuje tím, kolik spisů se nám do dnes dochovalo, nejkompexnější pohled na takovou přípravu.
- Prvek budoucí odměny. Konverze není jen osobní záležitost, ale je i společenská. Mělo vliv na domácnost, rodinu, zaměstnání.
- Pro Augustina je člověk křesťanem od chvíle, kdy byl katechumenem, od označení křížem.

Prof. Kubín: Zmínka o počasí, mohlo klima Afriky působit na Augustinovo pojetí (vyhánění démonů ve středomořském světě)? Bylo místně ovlivněno?

- Klima mělo na středomořskou spiritualitu vliv. Démonika, tělesný žár, projev vášní, tělo je potřeba schladit. Teplo je spojeno s vášní a démony. S exorcismem bylo počítáno. Probíhalo velmi na vážno. Člověkem bylo třeseno, spíláno do obličeje, syčelo se, aby byl ďábel z člověka odehnán.

Prof. Royt: Kde probíhalo setkávání, učení? V bazilikách, například v Dura Európos těžko – jednalo se o malý prostor?

- U předkřestních katechezí probíhalo poblíž baptisteria. Archeologové nepotvrzují, jedná se o hypotézu, že probíhalo v blízkosti baptisterií. Katecheze obecně v kostele, nebylo určeno pouze žadatelům o křest, ale všem, kteří chtěli přijít.

Dr. Tichý: Kolik katechumenů mohlo být? Kde se vzala svátost soli?

- Hipponská bazilika byla poměrně velká, ale kolik katechumenů mohlo být, nevíme, nemáme žádné přímé doklady. Katolíků byla jistě menšina, třetina až pětina obyvatelstva města Hippo Regius.
- Svátost soli - sůl byla látka, která uchovávala věci, přenos duchovního významu. Děti nebyly křtěny malé, ale minimálně v 7 letech. Matky vodili děti k biskupovi, aby jim dal na jazyk sůl, mělo být určitým duchovním očkováním, proti démonům zla.

Doc. Hušek: Jaké bylo postavení různých povolání v době Augustinově, například vojáci a úředníci finanční zprávy?

- Vojáky řeší křesťané už od 3. Stol. Vojáci nebyli v dané době bráni jako hříšníci.

Doc. M. Sládek: Doba přípravy 40 dní, ale před tím mohlo být protahováno, jak bylo pojímáno, z pohledu žadatele nebo biskupa.

- Obojí, mladý člověk mohl projít bouřlivější fází svého života a poté se měl člověk rozhodnout. Například v případě Augustina doba trvala od dětství.

Doc. Machula: Pro se katechumené přesouvali do měst?

- Ve městě byl biskup.

Prof. Novotný: V pedagogii rané, existuje pojem kmotra?

- Pokud biskup osobně neznal toho, kdo se chtěl nechat pokřtít, byl dotázán „kmotr“, který dosvědčil řádnost křesťanského života. Měli napomoci naučit se krédo nazpaměť (v jednotlivých obcích se liší, se stejnou podstatou). Kmotři jako ručitelé.

(VR se vrátila zpět do P8. Vyhlášena byla 10 minutová přestávka.)

- Děkan po přestávce zahájil pokračování řízení. Děkan uvedl, že oponenti se omluvili z přítomnosti na zasedání VR a pověřili příslušné osoby přednesením posudků.

Prof. Kubín shrnul posudek prof. Drobnera, který vyzdvihl chválihodné téma. Zatím neexistuje žádná monografie ani drobné studie daného tématu. Z připomínek nic důležitého, styl bez námitek, pečlivě zpracováno. Několik překlepů. Pro napsání musel autor pracovat s osmi jazyky, práce má interdisciplinární přesah. Obohacení patristické vědy. Posudek je doporučující.

Doc. Hušek shrnul posudek prof. Fitzgeralda. Po kladném úvodu se nevyskytuje žádná námítka. Vzhledem k minimu dosavadního bádání, je práce vnímána jako zásadní. Práce zasluhuje knižní vydání.

Doc. Hušek přenesl také posudek prof. Bednaříkové, která vyřkla drobné připomínky v celém posudku. Prof. Bednaříková do posudku zasadila otázky. Vyzdvižen zejména výběr tématu. Práce odpovídá požadavkům na habilitační studie.

- Děkan vyzval uchazeče k vyjádření se k posudkům.

Dr. Vopřada popsal přístup ke zpracování tématu habilitační práce. Více se pozastavil na posudkem prof. Bednaříkové, kde zodpověděl položené otázky k tématu

- Předseda VR znovu vyzval k dotazům k práci a posudkům a všeobecné rozpravě nad vědeckou činností dr. Vopřady.

Doc. Foletti upozornil na patrologickou reflexi, uchazeč přesahuje činnost jednoho oboru, musel práci zpracovat z pohledu teologa, patrologa a filologa.

- Dr. Vopřada uvedl, že dnešní patrologie počítá s množstvím věd, které do ní mohou zasahovat. Dějiny starověkého umění, archeologie, filologie. Centrem zájmu byla teologie, která však byla neoddělitelná od tehdejšího běžného života.

Prof. Kubína zajímalo, zda studium a znalost přístupu v 5. století může nějak přispět k současné katechezi?

- Dr. Vopřada, uvedl, že se na to mnohdy sám dotazuje. Otázka starých rituálů, nutné zabývat se zejména obsahem.

- Předseda VR ukončil všeobecnou diskusi a veřejnou část zasedání.

(Neveřejná část zasedání VR)

Proběhla krátká rozprava nad diskuzí, která proběhla a závěry habilitačních posudků.

VR KTF UK schvaluje do role skrutátorů doc. V. Huška a doc. I. Folettiho

Z počtu členů VR KTF UK (18) se hlasování zúčastnilo 17 členů, 17 hlasovalo pro, 0 proti, 0 se zdrželo.

VR KTF UK přistoupila k tajnému hlasování o návrhu uchazeče na jmenování docentem:

Stav hlasování	
Počet členů VR fakulty celkem	18
Počet přítomných členů VR fakulty	17
Počet kladných hlasů	17
Počet záporných hlasů	0
Zdrželo se	0
Počet neplatných hlasů	0

Usnesení: Návrh získal nadpoloviční většinu hlasů všech členů vědecké rady a VR KTF UK souhlasí se jmenování Dr. D. Vopřady docentem.

(Veřejná část zasedání VR)

Předseda VR vyhlásil výsledky tajného hlasování a poučil uchazeče o dalším postupu a možnosti odvolání. Uchazeči pogratuloval.

V Praze, dne 10. 6. 2019

prof. PhLic. Vojtěch Novotný, Th.D.
děkan